

Trenčín, 23. marec 2017

**Tylová paličkovaná čipka Myjavskej pahorkatiny patrí od marca do
Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska**

Tylová paličkovaná čipka Myjavskej pahorkatiny sa tento mesiac slávnostne zapísala do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Riaditeľka [Centra tradičnej kultúry v Myjave](#), ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, Viera Feriancová a zástupcovia predkladateľov úspešnej nominácie si od ministra kultúry Mareka Maďariča už aj prevzali certifikáty o zápise. **Paličkovaná tylová čipka Myjavskej pahorkatiny** patrí spomedzi mnohých druhov paličkovanej čipky, ktoré sa na území Slovenska rozvíjali a rozvíjajú až do súčasnosti, k unikátom. Je to mnoho-párová čipka pletená pomocou paličiek a špendlíkov na podložke v tvare valca, ktorý je fixovaný podstavcom. Pletie sa spravidla z tenkých bielych hodvábnych alebo bavlnených nití a jej základom je tylová väzba. Ako pomôcka slúži forma z tvrdého lesklého papiera, v minulosti z kože, na ktorej je vypichaná kosoštvorcová sieť.

Jednotlivé motívy sa vytvárajú tylovou i plátňovou väzbou a zvýrazňujú vpletaním hrubšej bielej bavlnenej alebo hodvábanej nite. Vzory tvorí čipkárka spamäti alebo podľa hotovej čipky. Tylová paličkovaná čipka má tvar pásu, ktorý je na jednom okraji rovný a druhý okraj je buď rovný alebo sú na ňom zuby. V čipkách sa vyskytujú predovšetkým rastlinné a geometrické motívy, zriedkavo aj motívy zvierat predmetov či postáv.

Centrom tvorby tylovej paličkovanej čipky Myjavskej pahorkatiny sa v 80. rokoch 19. storočia stala **obec Krajné** (myjavský región), keď sem prisťahované čipkárky z českého Vamberku začali miestne ženy učiť techniku paličkovania tylových, pôvodom belgických čipiek. Odtiaľ sa táto zručnosť šírila do ďalších kopaníc i obcí a tylová čipka sa tak stala významnou súčasťou tradičnej odevnej a výtvarnej kultúry Myjavskej pahorkatiny. V priebehu svojho vývoja dosiahla čipka vysokú estetickú úroveň a motivickú rôznorodosť, s čím priamo súvisí i **technická a časová náročnosť jej tvorby**. Pôvodne tylovú čipku plietli bez predkresleného vzoru či technického návodu. Zručnosť paličkovania si čipkárky generačne odovzdávali vzájomným priučaním sa alebo odpozorovaním.

Čipkárska **tradícia v regióne kontinuálne pretrváva dodnes**. Technike paličkovania tylových čipiek podľa tradičných vzorov sa venujú obyvatelky viacerých obcí Myjavskej pahorkatiny, z ktorých časť je príbuzensky spätá s pôvodnými čipkárkami. Väčšina z nich je združená v *Klube pletenej cipky Brezová* a *Klube krajnianskej čipky* v Krajnom. Spolupráca s týmito ženami bola pri realizácii projektu kľúčová vďaka ich neoceniteľným skúsenostiam a zručnostiam. „Zápis je uznanie jedinečnosti a dôležitosti tohto prvku pre tradičnú kultúru Slovenska. My v našom regióne sme o jej význame vedeli, od teraz bude o význame paličkovanej čipky z Myjavskej pahorkatiny vedieť celé Slovensko,“ uviedla riaditeľka Feriancová.

Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska je súpisom významných prvkov a praktík nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Zápis do reprezentatívneho zoznamu predstavuje ocenenie týchto mimoriadnych prvkov, ktoré sú uznávané spoločnosťami, komunitami a jednotlivcami a existujú v súlade s univerzálne prijatými princípmi ľudských práv, rovnosti, podpory a vzájomnej úcty medzi kultúrnymi spoločenstvami. Zápis prvkov do národného zoznamu je základnou podmienkou pre uchádzanie sa o zápis do *Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva (UNESCO)*.

Zdroj: Centrum tradičnej kultúry v Myjave

Zdroj foto: Michal Veselský

Pre viac informácií kontaktujte: Mgr. Adam Jando, odd. komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK, adam.jando@tsk.sk, tel. +421/ 32/ 65 55 908